

Beregnet til

Husbanken og verkstedsansvarlige

Dokument type

Oppsummering av innspill fra verksteder

Dato

Februar 2020

INNSPILL FRA VERKSTEDER

ERFARINGSKONFERANSE OM OMRÅDESATSINGER

INNSPILL FRA VERKSTEDER ERFARINGSKONFERANSE OM OMRÅDESATSINGER

Oppdragsnavn **Bistand i gjennomføring av konferanse**
Mottaker **Husbanken og verkstedsansvarlige**
Dokument type **Oppsummering av innspill**
Dato **05.02.2020**
Utført av **Rambøll Management Consulting**

Rambøll
Hoffsveien 4
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

T +47 2252 5903
<https://no.ramboll.com>

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Mangfold og inkludering i byutviklingen	2
2.	Kultur og medvirkning	4
3.	Kriminalitetsforebygging	5
4.	Folkehelse og frivillighet	6
5.	Oppvekst og utdanning	7
6.	Grøntområder i by	9
7.	Kunnskapsgrunnlag, styring og evaluering	10

1. MANGFOLD OG INKLUDERING I BYUTVIKLINGEN

Hva er viktige utfordringer og mulige løsninger? Formuler viktige budskap!

Innspill	Stemmer
Kommunen har liten anledning til å regulere hvem som skal bo i et område. En mulighet til å regulere med mål om sosial mix ville gitt kommunen bedre virkemidler. Disposisjonsform, for eksempel forskjellige regler for å leie ut privateide boliger i borettslag vs. sameie - er en sentral faktor.	15
Hvordan kan vi sikre at det er mulig for husstander med lav kjøpekraft å etablere seg i den nye fortettede byen vår?	10
Eie og leiemarkedet er i ubalanse. Kapital er avgjørende. Det samme er arv. Fleksibiliteten er liten i forhold til mobilitet og leiemarkedet er ikke sosialt regulert. Hvordan sikre at alle muligheter i et utjevningsspektiv?	10
Vi mener at ordningen med statlige tilskudd til områdeløft ikke bør være forbeholdt storbyene. Mindre byer kan ha tilsvarende problemer, om enn i mindre skala. Må kunne tildeles der sosiale utfordringer av en viss størrelse kan dokumenteres	10
Tilrettelegge for og skape arenaer for frivillig deltakelse - eks. «Meråpent» -av offentlige bygg og eiendommer - fra Oslo. Skoler, barnehager, biblioteker, sambruk. Økt bruk og småbruk skaper trygghet! F.eks. på en skole.	10
Utfordring/mulighet: Å bruke virkemidler til områdesatsingene for å skape bevegelse i kommunens egne investeringer i formålsbygg og boligbygg. Kommunen kan bruke «investeringsmuskelen» i større grad for å bedre levekår.	9
Det er viktig å koble områdesatsingene og andre prosjekter på den daglige driften/virksomheten for å sikre bærekraft og varig verdi etter prosjektslutt. Dette forutsetter tilstrekkelige ressurser i disse virksomhetene.	9
Vi må bruke boligpolitikken mer aktivt for å gjøre segregerte områder mer attraktive for alle sosioøkonomiske grupper i kommunen uten å tvinge opprinnelige beboer til å flytte.	9
Vi mener staten bør ta et større ansvar for boligpolitiske problemstillinger i storbyene, knyttet til sterk prisvekst og segregasjon.	8
Forebygge arbeid må bli en del av lovpålagte tjenester med faste rammeoverføringer. Prosjektmidler vil da kunne brukes til å utforske og oppstart av utvikling av nye tjenester som bidrar til integrering.	7
Eierlinja er fornuftig i dagens Norge, men selve bostabilitet for barnefamilier kan også oppnås gjennom lengre/mer fleksible leiekontrakter. Gjennom både differensiert kommunalt utleie, og samarbeid med private utleiere.	7
Vi mener det er viktig at kommunene får bedre mulighet til å påvirke byutvikling og boligbygging enn det plan- og bygningsloven gir mulighet for per i dag, ikke at markedet styrer alt. Plan- og bygningsloven bør endres!	7
I dag har vi ikke gode nok virkemidler til å sikre at familier med lave og midlere inntekter kan kjøpe egnede boliger i fortettingsområder. Å implementere «affordable housing» etter modell fra England vil være en løsning.	6
Kompetansetilskudd og tilskudd til etablering og tilpasning er nå lagt inn i rammetilskudd til kommunene. Dette får negative konsekvenser i en stram kommuneøkonomi. Vi mener det er viktig å gjøre om på dette.	5
Hvordan tilrettelegge for sosial miks i alle byområder?	4
Hvordan sikre kvalitetsrike bomiljø der vi har en blanding av barnefamilier, unge og eldre?	4
Jobbe med to perspektiver samtidig; 1. Med langsiktig helhetlig plan- forankret gjennom medvirkning. 2. Strakstiltak innenfor denne	4
Tydlig strategi nasjonalt med virkemidler for å motvirke segregasjon, samt at et direktorat understøtte som kan understøtte kommunene.	4
Hvordan jobbe slik at det som skjer av godt ting i byområdene ikke bare gagnar byene, men også omlandet og stedene rundt	3
Hvordan kan vi bruke boligpolitikken på en måte som gjør segregerte områder attraktivt for alle sosioøkonomiske grupper?	3

Høyere andel utleieboliger er en fordel: lettere for folk å velge området de har lyst til å bo i, lettere å flytte til større/mindre bolig innenfor samme området når livssituasjonen ender seg. Bør reguleres rettigheter for leietaker.	3
Når man har de nødvendige juridiske, økonomiske og organisatoriske virkemidler kan man planlegge for en integrert og representativ befolkningssammensetning innenfor dagens og fremtidens fortetningsområder.	3
Markedet klarer ikke å fremskaffe et godt nok og tilgjengelig boligtilbud til alle. Dette krever nye boligpolitiske virkemidler.	3
Tørre å snakke om segregasjon som et byomfattende problem - ikke bare områderettede tiltak	3
Forankring av prosjekter utenfor egen virksomhet kan også være veldig verdig verdifullt, eksempelvis hos frivillig sektor. Dette forutsetter gode, og at man bidrar til å skape gode og sterke frivillige organisasjoner.	3
Vi må finne bedre virkemidler for å sikre at det er mulig for husstander med lav kjøpekraft å etablere seg i den nye fortettede byen vår.	2
Utfordring: enten/eller. Kommunal bolig med problematikk (rus, helse, diverse) eller eid hus/leilighetsmarked med høy terskel for å komme seg in. Det er ikke noe mellomløsning, spesielt til de med lite råd. Løsning: tenke om: leie er greit	2
Hvordan tilby svakt formuende eldre funksjonelle boliger og fellesskap?	1
Forenkle prosessene for å få til midlertidige tiltak. Man må tørre å prøve - og også møte motbør	1
For å lykkes med helsefremmende stedsutvikling (Områdeløft mm) er det viktig at stedet/byen ikke bare blir seg selv nok i fokus på utvikling og løsninger. Det fordrer at både lokal og statlig innsats også har et regionalt perspektiv.	1
Det må være en statlig initiert finansieringsordning via Husbanken til utleieselskaper for å sikre funksjonelle boliger til svakt formuende eldre, i nærheten av nærsenterfunksjoner.	1
Kan stat og kommune stille krav til utbyggere om at all ny boligbebyggelse må ha fokus på bærekraft for mennesker og miljø, fremfor kun profit.	1
Kan stat og kommune stille krav til utbyggere om at all ny boligbebyggelse må ha fokus på bærekraft for mennesker og miljø, fremfor kun profit.	1
Hvordan sikre en integrert og representativ befolkningssammensetning innenfor dagens og fremtidens fortetningsområder?	0
Det er viktig det å sikre kvalitetsrike bomiljø der vi har en blanding av barnefamilier, unge og eldre.	0
Det må følge driftsmidler (ikke bare investeringsmidler) med områdesatsningsmidler til fysiske tiltak.	0

2. KULTUR OG MEDVIRKNING

Dette verkstedet brukte ikke Slido. Se eget notat fra Rambøll.

3. KRIMINALITETSFOREBYGGING

Hva er viktige utfordringer og mulige løsninger? Formuler viktige budskap!

Innspill	Stemmer
Utfordring: taushetsplikt mellom alle instanser. Må finne måter å dele informasjon jevnlig, på flere nivåer	4
Sørge for at kommunen utarbeider rutiner for at det tas kriminalitetsforebyggende hensyn i utarbeidelsen av planprosesser, jamfør lovhjemmel i plan og bygningsloven. Obs: er dette gjort i tilstrekkelig grad i Mortensrud utbygningen?	4
Utfordring: Rekruttering av barn til som løpegutter/jenter lokalt. Løsning: Viktighet av tett individuell oppfølging med politi, bydel, skole og foreldre med individuell plan og forståelse/forankring fra topp til bunn	3
Områdefokus: nabolagets betydning. For ofte tenker man kommunenivå, ikke blokker og kvartal.	3
Tjenestene må forankres i bomiljøene (en områdesatsning leier en leilighet i det mest utfordrende blokkområdet - effektivt)	1
Systematisk og strategisk samarbeid mellom kommune/bydel/politihøgskole	1
Jobb: kommune/bydel og næringsliv samarbeider om sysselsetting: både deltidsjobber og sommerjobbene. Midler til å lønne ungdommene, bydel/kommune gode til å organisere, men midlene må finnes	1
Raskere prosesser fra lovbrudd til igangsettelse av ungdomsstraff.	1
Samhandling: ingen er konkurrerende enheter eller tjenester! Når en søker midler fra samme pott kan en likefullt samarbeide godt!	1
Tilgjengelig lavterskeltilbud for unge psyk uhelse - ATV ungdom	0
Involverer beboere, ikke skape slitasje på de samme som alltid engasjerer seg. Tiltak fra Oslo Sør som har vært vellykket: bydelsmødre!	0

4. FOLKEHELSE OG FRIVILLIGHET

Hva er viktige utfordringer og mulige løsninger? Formuler viktige budskap!

Innspill	Stemmer
Kan statlige midler i større grad knyttes opp til at kommuner samarbeider med frivillige for å realisere mål?	7
Hvordan sikrer vi flere frie midler til organisasjoner?	5
Dagens krav til innhold i søknader og rapportering gjør at små/lokale aktører ikke blir prioritert, det fører til mindre mangfold i frivilligheten	5
Forskning viser at mennesker med lav utdanning i mindre grad deltar i frivillig arbeid. Hva gjør vi med dette?	4
Hvordan kan frivillige organisasjoner hjelpe kommunen med å løse de store samfunnsutfordringene?	3
Hvordan sikre en integrert og representativ befolknings sammensetning innenfor dagens og fremtidens fortettingsområder?	2
Hvordan sikrer vi frivilligheten gode nok rammevilkår til at de kan ivareta sine frivillige, deres engasjement og framtidig rekruttering?	2
Hvordan rekruttere grupper som er lavest representert i statistikken over frivillige?	2
Hvordan tilrettelegger vi for at det er lettere å søke for ferske organisasjoner?	2
Viktig å ha fokus på korleis arbeidet/satsingen blir organisert, ikkje berre på at det trengst pengar.	2
Frivillige organisasjoner skaper tilhørighet, nettverk og deltakelse. Hvordan sikrer vi at kommuner øremerker midler til langsiktig drift av organisasjoner	1
Inkludering i frivillig arbeid for folk som er nye i Norge etter modell fra Stavanger Turistforening!	1
Senke barrierene for å søke om midler. Slik at flere har mulighet til å søke. Stor kraft i de små midler. Og lokalt engasjement	1
Kan vi organisere oss slik at vi er tettere på de frivillige?	0
Hvordan kan kommunen på en god måte tilrettelegge for frivillighet og lokale initiativ og samtidig ivareta kravene i anskaffelsesregelverket.	0

5. OPPVEKST OG UTDANNING

Hva er viktige utfordringer og mulige løsninger? Formuler viktige budskap!

Innspill	Stemmer
Bruk tid på å snakke med barn og ungdom. Bygg relasjon, vær relevant for barn/unge!	2
Legg til rette for tettere dialog og faste møteplasser på tvers av sektorene i lokalsamfunnet. Vi må snakke sammen, for å få alle gode intensjoner til å virke sammen!	1
Se hele familien, ikke bare enkeltmedlemmer. Tenk ressurser i nettverk og nærmiljø. Vi må bygge trampoliner! Ref. innlegg fra Drammen	1
Statlige aktører bør legge til rette for bedre dialog - ikke bare «søknadsskjema på nett»!	1
Statlige aktører: vi trenger flere tiltak/prosjekter som har mål om å skape relasjoner, eks: bydelsmødre, mentorordninger osv.	1
Ikke bruk stigmatiserende ord!! «Utsatte», «minoritetsrådgivere», «områdesatsing» har negativ konnotasjoner. Bytt det ut med dels «byutvikling», «rådgiver/kurator» som både er beskrivende og ikke-stigmatiserende!	1
Statlig: lag felles gode digitale løsninger som kommunene kan ta i bruk. Booking av lokaler, søke tilskudd, Fritidskort, verktøy for Frivilligbørs, aktivitetskalender, rekruttering av frivillige osv.	1
Statlig: lag digitale løsninger for å belønne frivillige Der innsats gir belønning i form av gevinster fra for eksempel lokalt næringsliv (eksempel Tøyen cred)	1
Viktige utfordringer: ukoordinert innsatser. (Statlig, kommunal, bydeler, frivillig, skole, enkelt), mange ulike tilskudd. Hvem har koordinerings ansvar?	1
Statlig: sett krav til lokalt samarbeid ved tilskudd.	1
Stimuler kommunene til å prioritere langsiktig og helhetlig innsats på tvers av ulike sektorer. Det er helt nødvendig å skape bedre økonomisk forutsigbarhet for å få prioritert en koordinert innsats over tid.	1
Samhandling, samarbeid og kompetansedeling mellom offentlige instanser, frivillige organisasjoner og ungdom for å skape synergieffekter og danne nettverket	0
Sette barnet/ungdommen i «sentrum» så man får kompetanse om den enkeltes behov og kan koordinere tilbud og tjenester. Den subjektive opplevelsen av situasjonen	0
Statlig: ved tilskudd til bygging, legg inn krav om at byggene skal være tilrettelagt for flerbruk! Tenk på låssystem og utforming så lokalene også kan benyttes til aktiviteter på fritidsaktiviteter!	0
Statlige aktører kan; legge til rette for mer kunnskapsdeling gjennom digital hub med informasjon om ulike prosjekter i kommuner og evaluering av disse, samt flere fysiske møteplasser hvor kompetanse deling står i sentrum	0
Strengere krav til samarbeid og tydeligere definisjon på hva samarbeid mellom instanser skal innebære	0
Tilskuddsordninger retter mot sosiale entreprenører og andre som havner mellom offentlig instanser og frivillige organisasjoner	0
Gi midler til lønn i prosjektet, samt gi midler til lengre prosjektperioden (3 år +)	0
Styrkebasert tilnærming til reell medvirkningsprosesser	0

Langsiktighet i utviklingsarbeid - mulighet til å søke midler til lønn over flere år. Det trengs stabilitet i utvikling, også for å rekruttere gode prosjektledere.	0
Kompetansebygging og verktøy til innbyggere slik at de kan drive gode verksted og prosjekter selv	0

6. GRØNTOMRÅDER I BY

Hva er viktige utfordringer og mulige løsninger? Formuler viktige budskap!

Innspill	Stemmer
Vi mener det er viktig med grønn rettferdighet - også i lovverk og veiledning som forplikter kommunene i større grad	13
Vi mener det er viktig å jobbe helhetlig med bærekraftbegrepet - det sosial, økonomiske og økologiske	12
Vi mener det er viktig å få inn klima og natur inn i målsettingene for områdesatsingene	10
Gode områdesatsingar må bygge på god områdeforståing, det krev medvirkning frå starten av.	5
Vi mener at det er viktig å anerkjenne naturens egenverdi i arbeidet med områdesatsingene	4
Områdesatsing må brukes som verktøy for å koordinere arbeidet i ulike sektorer innenfor et geografisk avgrenset område der levekårsutfordringene er store.	2
Vern vs. fortetting	0

7. KUNNSKAPSGRUNNLAG, STYRING OG EVALUERING

Hva er de viktigste barrierene som gir fortsatt konsentrasjon av levekårsutfordringene og hva må løftes opp i systemene for å løse dette?

Innspill	Stemmer
Boligpolitikk	16
Tverrfaglig koordinerte tjenester	10
Tjenester som ikke jobber på tvers rundt innbyggernes behov	9
Manglende virkemidler for å få til en by med sosialt blandede nabolag (f.eks. plan- og bygningslovens)	9
Konsentrasjon av kommunale boliger	8
Et leiemarked som er utelukkende styrt av markedet	8
Sekundærboliger	5
Få til en god sosial miks.	5
Variasjon i skolekvalitet og fritt skolevalg fører til segregasjon	5
Gi innbyggerne troen og tillit til reell medvirkning	4
Sosial ulikhet og fritt boligmarked	3
Utdannings- og sysselsettingstiltak.	3
Levekårsdefinisjon og samordning	3
Korte leiekontrakter og overfokus på eierlinjen.	3
Tjenester som ikke har langsiktig nok perspektiv. Slipper innbyggeren før varig løsning	3
Manglende regulering av boligmarkedet	3
Muligheten til å regulere eierform	3
Fjern muligheten til tidsavgrenset leieavtaler (3 år)	2
Boligmarkedsmekanismene	2
Skolepolitikk	2
Levekårsdefinisjon	2
Startlån og tilskudd som er høyt nok til at søker kan bli boende i nærområdet (ikke kjøpe på Romsås)	2
Politisk vilje og mot til å endre systemer eks boligpolitikk, skolepolitikk, sysselsetting.	2
Lovpålagt koordinering av velferdstjenester	2
Villighet til å prøve ut alternativ bruk av Startlån for at enkeltpersoner kan bli boende	2
Manglende langtidsstudier på effekter og virkninger av metodebruken	2
Kortsiktige leiekontrakter	1
Strukturer som muliggjør destabilisere bomiljø/ stor andel beboere på private og Kommunale leiekontrakter	1
Manglende bostøtte og innelåsningseffekter ved bostøtten	1
Småskala, useriøs, utleie	1
Skolepolitikken	1
Politisk vilje	1
Få profesjonelle utleiere	1
Avstand mellom statlig/kommunal kommunikasjon og 'folk flest' opplevelse av å leve et godt liv	1
Barrierer i regelverk	1

Kompetansepoltikk og norskopplæring	0
Andel minoritetselever på skolene	0
Økte rammer for startlån etc.	0
Økonomisk utjevning	0
Skattesystemet	0
Hindre opphopning	0
Arkitektur	0
Planlovens begrensninger	0